

การทดลองที่ 2 Op Amp Applications I

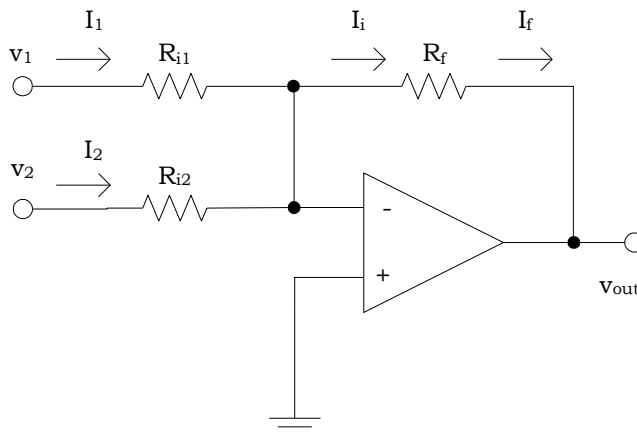
ตอนที่ 1 Summing Amp Circuit

วัตถุประสงค์

1. ประกอบวงจรขยายผลรวม (Summing Amp) แบบกลับเฟสและแบบไม่กลับเฟสได้ถูกต้อง
2. อธิบายการทำงานของวงจขยายผลรวม แบบกลับเฟสและแบบไม่กลับเฟสได้
3. สามารถหาความสัมพันธ์ระหว่างสัญญาณอินพุตกับสัญญาณเอาต์พุต เมื่อสัญญาณอินพุตเปลี่ยนแปลงได้
4. สามารถหาความสัมพันธ์ระหว่างสัญญาณอินพุตกับสัญญาณเอาต์พุต เมื่อความต้านทาน R_1 เปลี่ยนแปลงได้

ทฤษฎี

1. วงจขยายผลรวมแบบกลับเฟส (Inverting Summing Amplifier)

รูปที่ 1-1

จากวงจรรูปที่ 1-1 จะเห็นได้ว่า

และ
ดังนั้น

$$\begin{aligned}
 I_i &= I_1 + I_2 \\
 I_i &= I_f \\
 I_2 + I_1 &= I_f \\
 I_1 &= V_1 / R_{i1} \\
 I_2 &= V_2 / R_{i2} \\
 I_f &= -V_o / R_f \\
 -V_o / R_f &= V_1 / R_{i1} + V_2 / R_{i2} \\
 V_o &= -\left[(R_f / R_{i1}) V_1 + (R_f / R_{i2}) V_2 \right] \\
 R_{i1} &= R_{i2} = R_i
 \end{aligned}$$

ถ้าให้

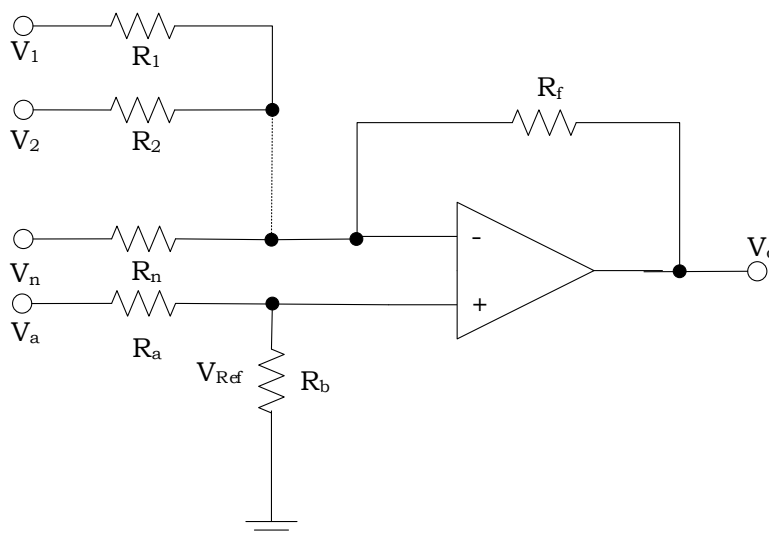
และถ้าให้

$$V_o = -(R_f / R_i)(V_1 + V_2)$$

$$R_f = R_i$$

$$V_o = -(V_1 + V_2)$$

วงจรขยายผลรวมแบบกลับเฟส นี้ เป็นหลักการเบื้องต้นของวงจร Digital to Analogue Converter (DAC) เนื่องจาก เมื่อ กำหนดให้แรงดันอินพุตแต่ละตัวมีค่าเท่ากัน เสมือนเป็นลอจิก "1" และ R ที่ต่ออยู่กับอินพุตนั้นๆเป็นค่าประจำหลัก ก็จะทำให้ได้ค่า V_o เป็นผลรวมของค่าเลขฐานสองแต่ละบิต ดังรูป

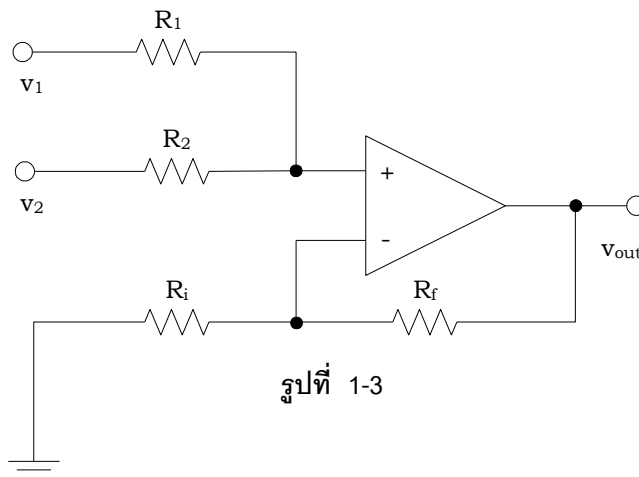

รูปที่ 1-2

$$V_o = -\left(\frac{R_f}{R_1}\right)V_1 - \left(\frac{R_f}{R_2}\right)V_2 - \dots - \left(\frac{R_f}{R_n}\right)V_n$$

$$+ \left(\frac{1}{R_f} + \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \dots + \frac{1}{R_n}\right) \left[\frac{R_b R_f}{R_b + R_n}\right] V_a$$

2. วงจรขยายผลรวมแบบไม่กลับเฟส (Non-Inverting Summing Amplifier)

รูปที่ 1-3

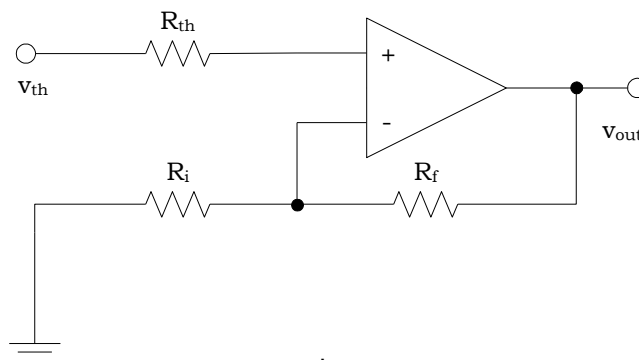
จากวงจรรูปที่ 1-3 จะเห็นได้ว่า $V_o = V_i (1 + R_f / R_i) \dots \dots \dots (1)$

วิธีหา V_{th} กำหนดให้ $R_1 = R_2 = R$

จาก Thevenin theorem $R_{th} = R_1 // R_2 = R / 2$

จาก Superposition theorem $V_{th} = (V_1 + V_2) / 2 \dots \dots \dots (2)$

จากสมการ (1) และ (2) สามารถเขียนเป็นวงจรใหม่ได้ดังนี้

รูปที่ 1-4

เนื่องจากอินพุตอิมพีแดนซ์ของวงจขยายแบบไม่กลับเฟสมีค่าสูงมาก ๆ

ดังนั้น $V_{th} = V_i \dots \dots \dots (3)$

จากสมการ (1),(2) และ (3) สามารถเขียนเป็นสมการใหม่ได้ดังนี้

$$V_o = (1 + R_f / R_i) [(V_1 + V_2) / 2]$$

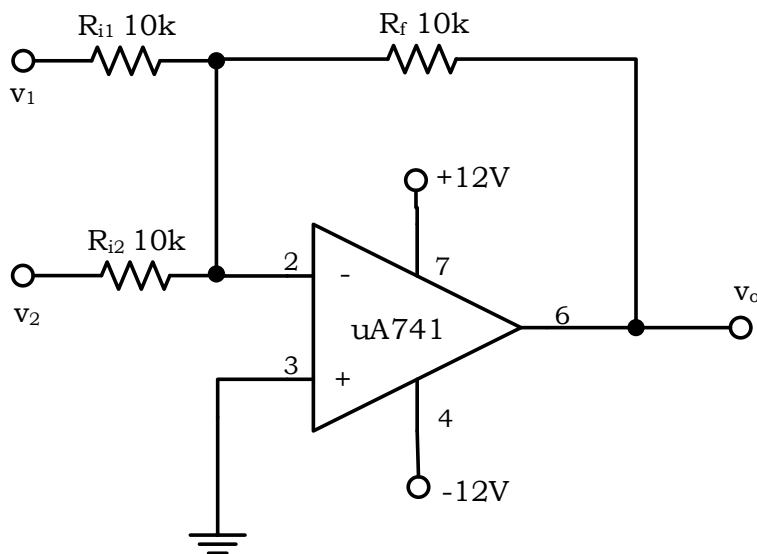
เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง

1. มัลติมิเตอร์	1	เครื่อง
2. ออสซิลโลสโคป	1	เครื่อง
3. IC Op-Amp เบอร์ uA741		
4. ความต้านทานที่ใช้งาน $5k\Omega, 10k\Omega \times 4$		
5. สายต่อวงจร	1	ชุด

การทดลองตอนที่ 1 วงจรขยายผลรวม

- วงจรขยายผลรวมแบบกลับเฟส (Inverting Summing Amplifier)

1.1 ต่อวงจรตามรูปที่ 1-5 ที่กำหนดให้ (ยังไม่มี R_L)

รูปที่ 1-5

1.2 ป้อนแรงดัน $V_2 = +5$ โวลต์ และปรับแรงดัน V_1 Square wave ความถี่ 20 Hz โดย Amplitude เปลี่ยนแปลงไปตามตารางที่ 1-1 ใช้ ออสซิลโลสโคป วัดแรงดันเอาต์พุต เลือกวัดไฟ DC แล้วบันทึกผลการทดลอง V_o ลงในตารางที่ 1-1

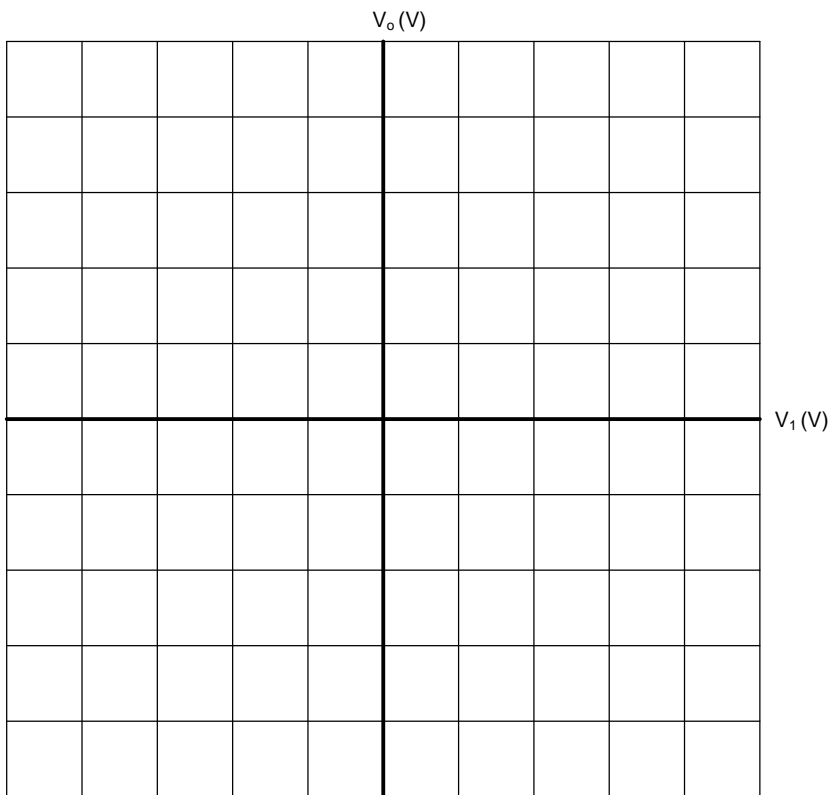
ตารางที่ 1-1

	V_1 (Vp)	-10	-8	-6	-2	0	+2	+6	+8	+10
$V_2 = +5V$	V_o (Vp)									
$V_2 = 0V$	V_o (Vp)									
$V_2 = -5V$	V_o (Vp)									

1.3 เปลี่ยนแรงดัน V_2 เป็น 0 โวลต์ และปรับแรงดัน V_1 เปลี่ยนแปลงไปตามตารางที่ 1-1 อีกครั้ง แล้วบันทึกผลการทดลอง V_o ลงในตารางที่ 1-1

1.4 เปลี่ยนแรงดัน V_2 อีกเป็น -5 โวลต์ และปรับแรงดัน V_1 เปลี่ยนแปลงไปตามตารางที่ 1-1 อีกครั้ง แล้วบันทึกผลการทดลอง V_o ลงในตารางที่ 1-1

1.5 จากการทดลอง V_o ในตารางที่ 1-1 นำมาเขียนกราฟ V_o ในฟังก์ชันของ V_1 เมื่อ $V_2 = +5, 0$ และ -5V ลงในตารางกราฟรูปที่ 1-1

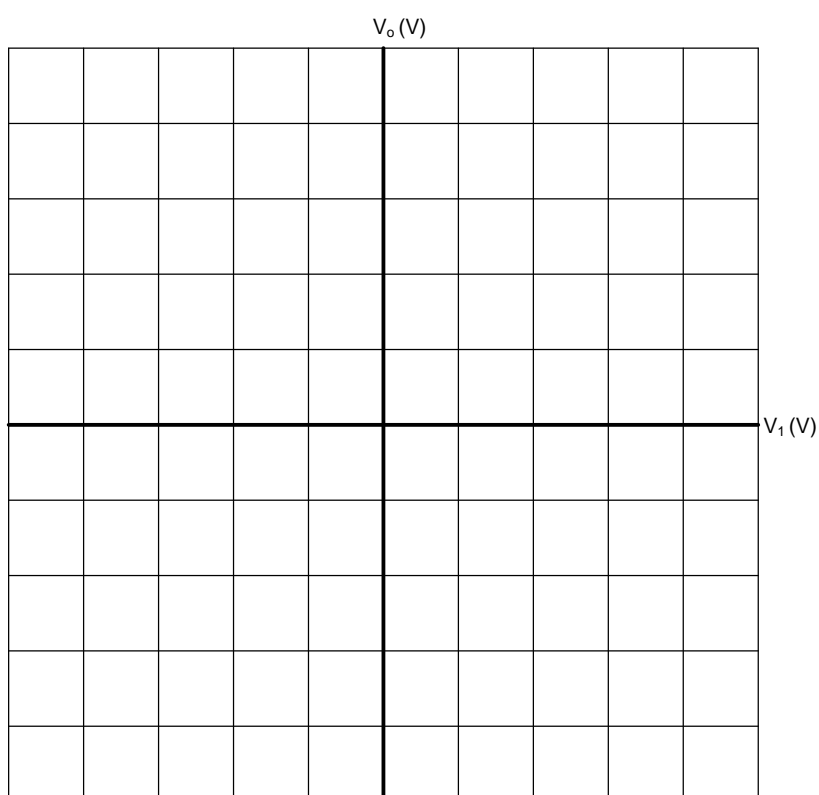
ตารางกราฟรูปที่ 1-1

1.6 ให้เปลี่ยน R_{i1} มีค่าเท่ากับ 5 k ทดลองซ้ำข้อ 1.1 ถึง 1.5 และบันทึกผลการทดลอง V_o ลงในตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1-2

	V_1 (Vp)	-10	-8	-6	-2	0	+2	+6	+8	+10
$V_2 = +5V$	V_o (Vp)									
$V_2 = 0V$	V_o (Vp)									
$V_2 = -5V$	V_o (Vp)									

1.7 จากผลการทดลอง V_o ในตารางที่ 1-2 นำมาเขียนกราฟ V_o ในฟังก์ชันของ V_1 เมื่อ $V_2 = +5$ และ $-5V$ ลงในตารางกราฟที่ 1-2

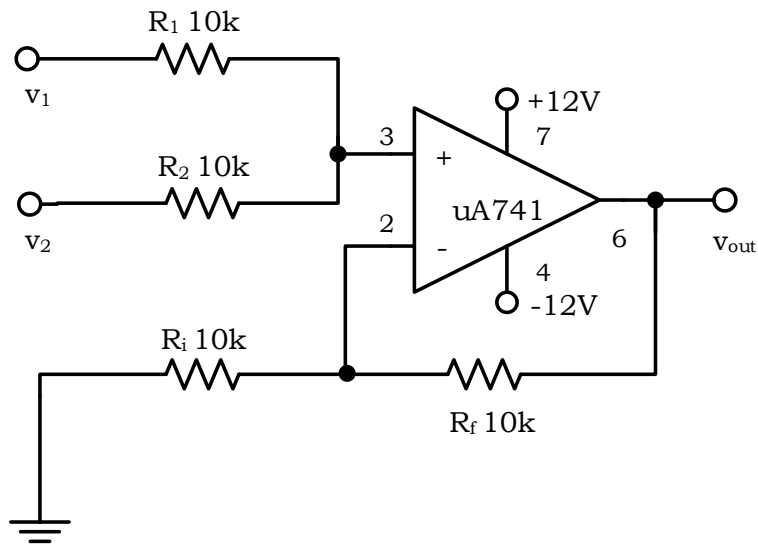

ตารางกราฟที่ 1-2

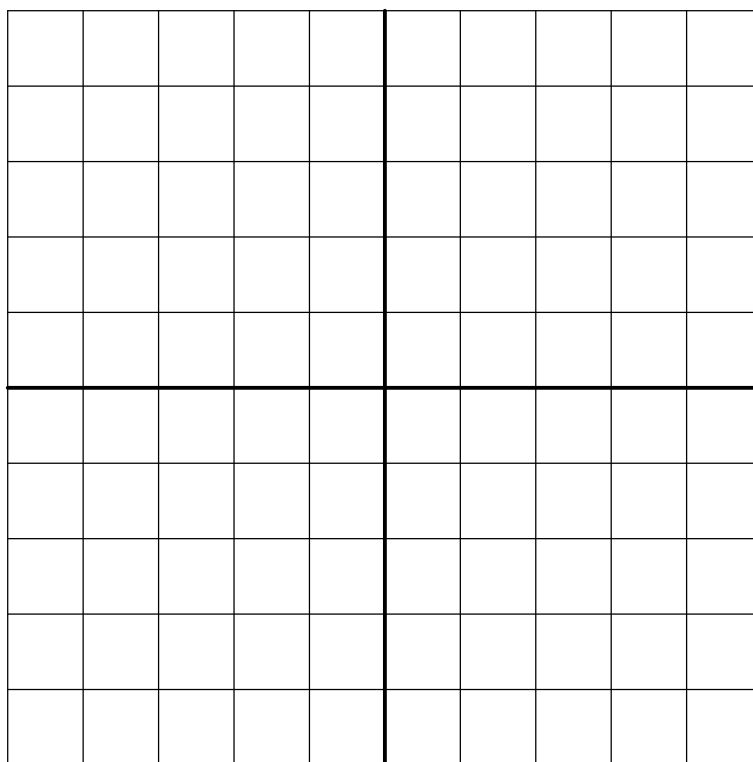
- วงจรขยายผลรวมแบบไม่กลับเฟส (Non-Inverting Summing Amplifier)

1.8 ต่อยังจตามรูปที่ 1-4 บ้อนสัญญาณอินพุต V_1 รูปคลื่น Sine Wave ให้ได้ความถี่ 1kHz ขนาด $4V_{P-P}$ และ $V_2 = 2.5\text{V}$

1.9 ใช้ Oscilloscope วัดสัญญาณอินพุต V_1 และเอาต์พุต V_{out} เปรียบเทียบกัน ตั้ง Oscilloscope ให้เห็นรูปกราฟได้อย่างเหมาะสม เลือกวัดไฟ DC แล้วเขียนรูปคลื่นที่ได้ลงในตารางกราฟที่ 1-3 และบันทึกผลค่าสูงสุด

รูปที่ 1-4

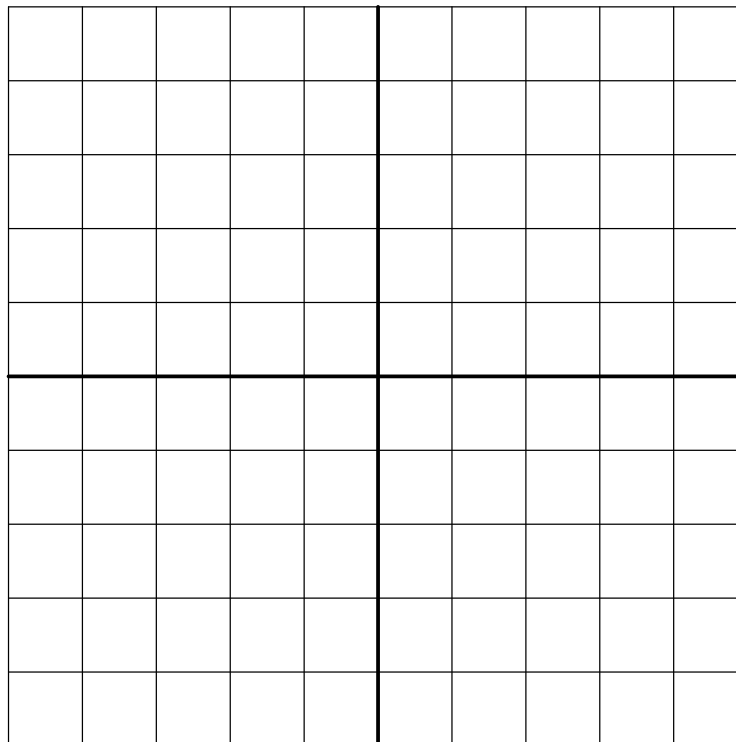

CH₁ V/Div.
 CH₂ V/Div.
 Time Base..... s/Div

ตารางกราฟรูปที่ 1-3

วัดค่า V_o Peak =V

1.10 ทดลองซ้ำข้อ 1.8 ถึง 1.9 แต่เปลี่ยน R_f ให้มีค่าเท่ากับ 5K แล้วเขียนรูปคลื่นที่ได้ลงในตารางกราฟรูปที่ 1-4 และบันทึกผลค่าสูงสุด

CH₁ V/Div.
 CH₂ V/Div.
 Time Base.....ms/Div

ตารางกราฟรูปที่ 1-4

วัดค่า V_o Peak =V

คำถามท้ายการทดลอง

1. เปรียบเทียบผลที่ได้จาก ตารางที่ 1-1 กับตารางที่ 1-2 และอธิบายสาเหตุของความแตกต่าง

.....

2. เปรียบเทียบรูปคลื่น V_o ที่ได้จากข้อ 1.8 และข้อ 1.10 และอธิบายสาเหตุของความแตกต่าง

.....

สรุปและวิเคราะห์ผลการทดลอง

.....

ตอนที่ 2 Integrator Circuit

วัตถุประสงค์

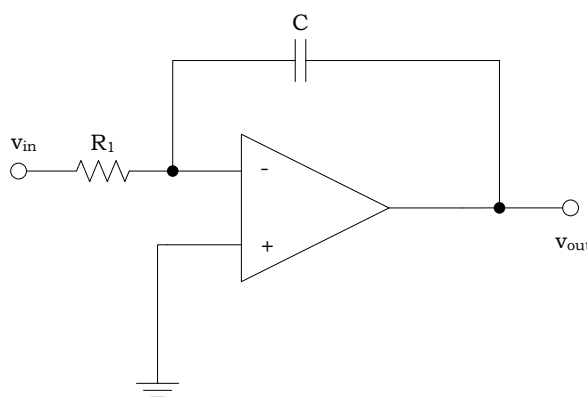
1. ประกอบวงจรอินทิเกรเตอร์ (Integrator circuit) โดยใช้ Op-Amp ได้ถูกต้อง
2. อธิบายการทำงานของวงจรอินทิเกรเตอร์ (Integrator circuit) โดยใช้ Op-Amp ได้สามารถวัดและคำนวณหาขนาดรูปคลื่นของ V_i และ V_o ได้ถูกต้อง
3. สามารถวัดและคำนวณหาขนาดรูปคลื่นแรงดันของ V_i และ V_o ได้ถูกต้อง

ทฤษฎี

Op-Amp Integrator circuit คือวงจรใช้ไอซีออปแอมป์สร้างเป็นวงจร Integrator สัญญาณแรงดันอินพุตที่เข้ามาแสดงดังรูปที่ 2-1 โดยมี R_1 เป็น Input Element และมี C เป็น Feedback Element วงจรจะต่อกับกันกับวงจร Differentiator

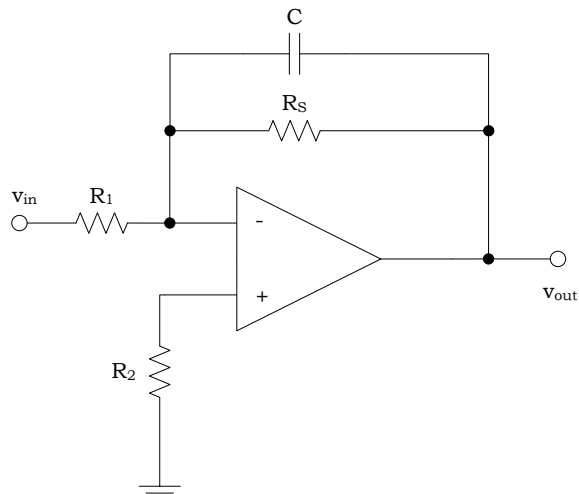
สมการของแรงดันขาออกจะเป็นไปตามสมการของการ Integrator สัญญาณแรงดันขาเข้า

$$v_o(t) = -(1/R_1.C) \int v_i(t) dt \dots \dots \dots (1)$$

รูปที่ 2-1 วงจรอินทิเกรเตอร์

ความสัมพันธ์ของความถี่สัญญาณขาเข้าก็มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของแรงดันขาออกเช่นกันจึงต้องใช้ R_s ต่อขนานกับ C เพื่อจำกัด (Low Frequency Resistor) เมื่อความถี่เปลี่ยนแปลง แล้วอาจเพิ่ม R_2 เข้าที่ขา Non-Inv ก็ได้ เพื่อลด V_{oi} (input offset) แสดงดังรูปที่ 2-2

รูปที่ 2-2 วงจรอินทิเกรเตอร์ที่สมบูรณแบบ

การทำงาน ถ้า $f > f_c$ วงจรทำงานเป็น Integrator จะได้ $v_o(t) = -(1/R_1 C) \int v_i(t) dt$
 และ ถ้า $f < f_c$ วงจรทำงานเป็น Inverting Amp จะได้ $A_v = R_s / R_1$
 เมื่อ $f_c = 1/(2\pi R_s C)$ และ $R_2 = R_1 // R_s$
 ค่ากำหนดทั่วไป มักให้ $R_s \approx 10R_1$ โดยที่ค่าคาบเวลาของสัญญาณเข้า $T \cong R_s C$

เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง

1. มัลติมิเตอร์	1 เครื่อง
2. ออสซิลโลสโคป	1 เครื่อง
3. IC OP-AMP เบอร์ uA741	
4. ความต้านทานที่ใช้งานค่า $10k\Omega \times 3, 100k\Omega$	
5. คาปาซิเตอร์ที่ใช้งานค่า $0.0022 \mu F$	
6. สายต่อวงจร	1 ชุด

การทดลองตอนที่ 2 Integrator Circuit

สูตรคำนวณเบื้องต้น

$$1. \quad v_i(t) = V_{i(peak)} \sin \omega t$$

$$2. \quad \text{Output Voltage: } v_o(t) = -\frac{1}{R_1 C} \int_0^t v_i(t) dt$$

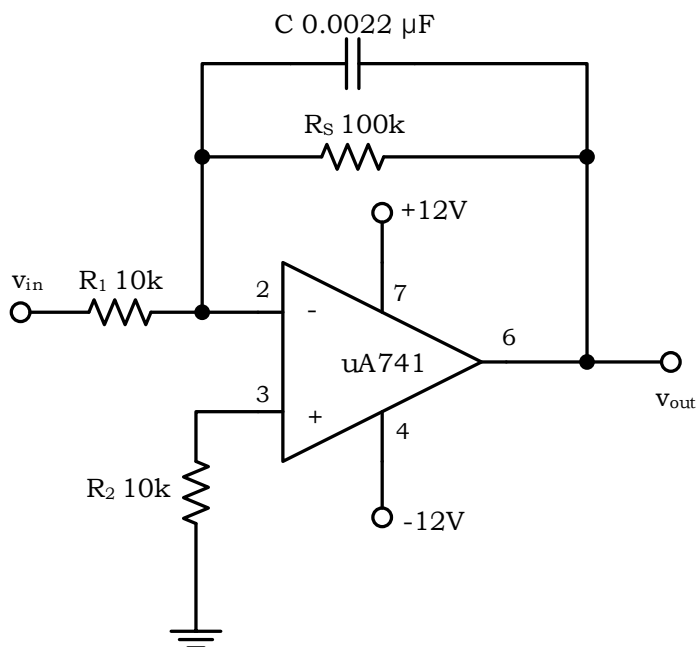
$$3. \quad \text{Low Frequency Response: } f_c = \frac{1}{2\pi R_s C}$$

$$4. \quad \text{เมื่อ } f < f_c \text{ วงจรจะทำงานคล้ายกับ Inverting Amp โดยมี } A_v = -\frac{R_s}{R_1}$$

$f > f_c$ วงจรจะทำงานเป็น Integrator

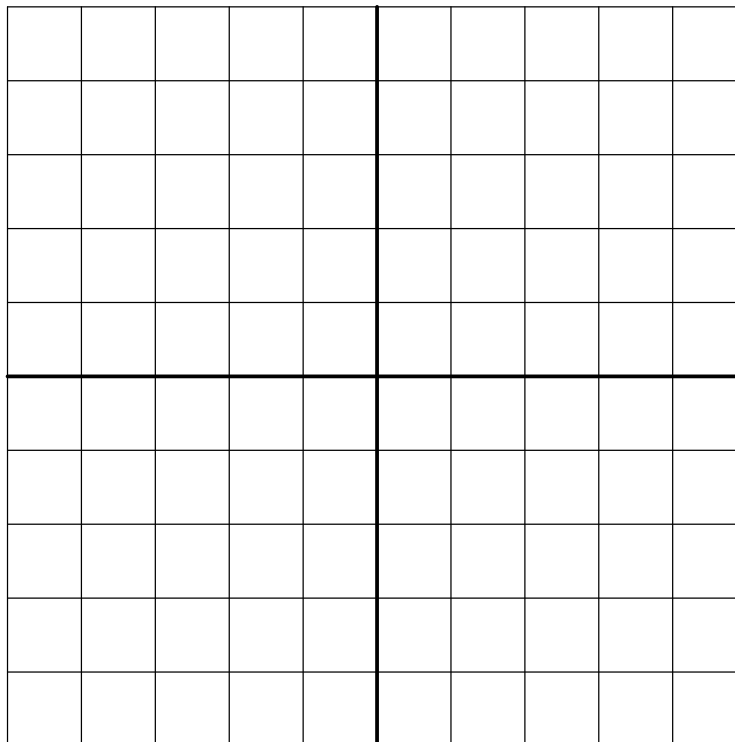
$$5. \quad R_2 = (R_1 - R_s) / (R_1 + R_s)$$

2.1 ต่อวงจรตามรูปที่ 2-3 ตั้งออสซิลโลสโคปให้เห็นรูปกราฟได้อย่างเหมาะสม เลือกดูสัญญาณ AC

รูปที่ 2-3 Integrator Circuit

2.2 บัณฑิตสัญญาณอินพุตรูปคลื่น Square Wave ความถี่ 10kHz ขนาด 1 V_{pp} ใช้ Oscilloscope วัดสัญญาณอินพุตและเอาต์พุตเปรียบเทียบกัน แล้วเขียนรูปคลื่นที่ได้ลงในตารางกราฟรูปที่ 2-1 แล้วบันทึกผล

CH₁ V/Div.
 CH₂ V/Div.
 Time Base..... s/Div

ตารางกราฟรูปที่ 2-1

2.3 วัดค่า V_o $V_o = \dots\dots\dots V_{p-p}$

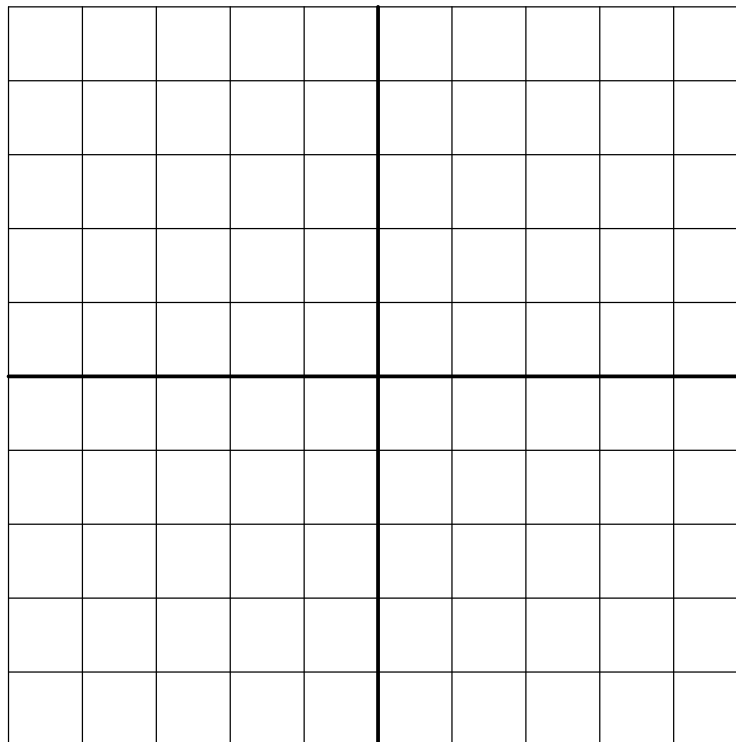
2.4 วัดช่วงเวลาของสัญญาณเอาต์พุต $t_1 = \dots\dots\dots \mu s, t_2 = \dots\dots\dots \mu s$ (ดูรูปที่ 3-4)

2.5 คำนวณ Output Voltage จากสมการ $v_o(t) = -\frac{1}{R_1 C} \int_0^t v_i(t) dt = \dots\dots\dots$

2.6 เปรียบเทียบกราฟที่วัดได้กับสมการที่คำนวณได้ในข้อ 2.5 ว่าแตกต่างกันอย่างไร

.....

2.7 ทดลองใหม่ตั้งแต่ข้อ 2.2 ถึงข้อ 2.6 โดยเปลี่ยนความถี่อินพุตให้มีค่าเท่ากับ 4kHz ตั้งออสซิลโลสโคป ให้เห็นรูปกราฟได้อย่างเหมาะสม เลือกดูสัญญาณ AC แล้วเขียนรูปคลื่นที่ได้ลงในตารางกราฟรูปที่ 2-2 และบันทึกผลค่า V_{pp}

CH₁ V/Div.
 CH₂ V/Div.
 Time Base..... s/Div

ตารางกราฟรูปที่ 2-2

2.8 วัดค่า V_o $V_o = \dots\dots\dots V_{P-P}$

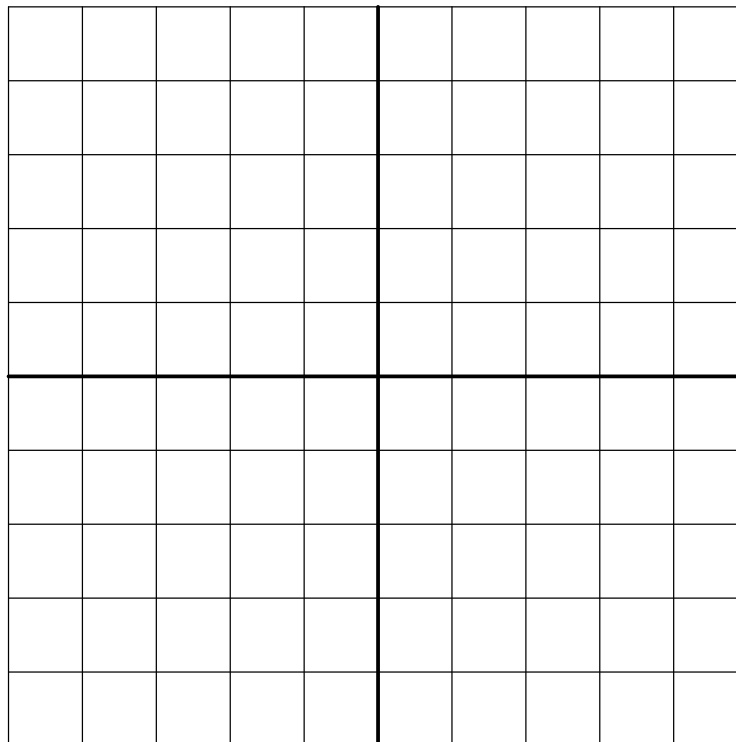
2.9 วัดช่วงเวลาของสัญญาณเอาต์พุต $t_1 = \dots\dots\dots \mu s, t_2 = \dots\dots\dots \mu s$

2.10 คำนวณค่า Output Voltage จากสมการ $v_o(t) = -\frac{1}{R_1 C} \int_0^t v_i(t) dt$ $= \dots\dots\dots$

2.11 เปรียบเทียบกราฟที่วัดได้กับสมการที่คำนวณได้ในข้อ 2.10 ว่าแตกต่างกันอย่างไร

.....

2.12 ทดลองใหม่ตั้งแต่ข้อ 2.2 ถึงข้อ 2.6 อีกครั้ง โดยเปลี่ยนความถี่อินพุตให้มีค่าเท่ากับ 200 Hz ตั้ง
 ออสซิลโลสโคป ให้เห็นรูปกราฟได้อย่างเหมาะสม เลือกดูสัญญาณ AC แล้วเขียนรูปคลื่นที่ได้ลงในตารางกราฟรูปที่ 2-3
 และบันทึกผลค่า V_{pp}

CH₁ V/Div.
 CH₂ V/Div.
 Time Base..... s/Div

ตารางกราฟรูปที่ 2-3

2.12 วัดค่า V_o $V_o = \dots\dots\dots V_{p-p}$

2.13 วัดช่วงเวลาของสัญญาณเอาต์พุต $T = \dots\dots\dots \mu s$

2.14 หาค่า Voltage Gain จาก $A_v = -\frac{R_s}{R_1} = \dots\dots\dots$

และ $A_v = -\frac{V_o}{V_i} = \dots\dots\dots$

2.15 คำนวณค่า Output Voltage จากสมการ $V_o = -A_v V_i = -\frac{R_s}{R_1} V_i = \dots\dots\dots V_{pp}$

2.16 เปรียบเทียบค่าที่วัดได้กับค่าที่คำนวณได้ในข้อ 2.15 ว่าแตกต่างกันอย่างไร

.....

คำถามท้ายการทดลอง

1. จากผลการทดลองในข้อ 2.2 ข้อ 2.7 และ ข้อ 2.12 เพราะเหตุใดรูปคลื่น V_o จึงมีความแตกต่างกัน

.....

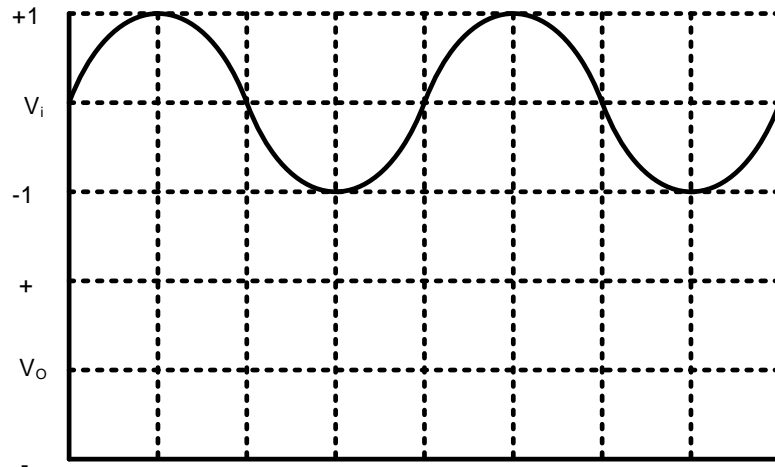
2. ค่าความต้านทาน R_2 ในวงจรการทดลองรูปที่ 2-3 มีผลเป็นอย่างไร จงอธิบายมาพอเข้าใจ

.....

.....

.....

3. ถ้าป้อนรูปคลื่น Sine Wave ความถี่ 300Hz ขนาด $1 V_{pp}$ เข้าที่อินพุตของวงจรการทดลองรูปที่ 2-3 จงเขียนรูปคลื่น V_o ลงในตารางกราฟต่อไปนี้ (ไม่ต้องทำการทดลอง)

สรุปและวิเคราะห์ผลการทดลอง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

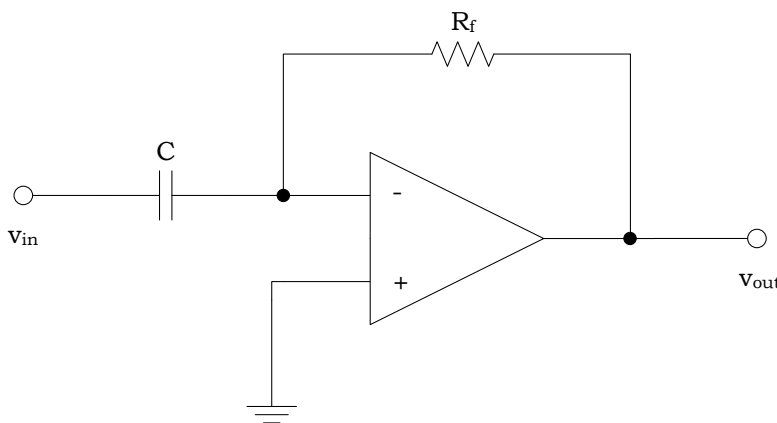
ตอนที่ 3 Differentiator Circuit

วัตถุประสงค์

1. ประกอบวงจรดิฟเฟอเรนเชียล (Differentiator Circuit) โดยใช้ Op-Amp ได้ถูกต้อง
2. อธิบายการทำงานของวงจรดิฟเฟอเรนเชียล โดยใช้ Op-Amp ได้
3. สามารถวัดรูปคลื่นแรงดันของ V_i และ V_o ได้ถูกต้อง
4. สามารถคำนวณหาค่าอัตราขยายแรงดัน A_v ของวงจรได้ถูกต้อง

ทฤษฎี

Op-Amp Differentiator Circuit คือวงจรใช้โอซีโอปแอมป์สร้างเป็นตัว Differentiator สัญญาณใดๆ ก็ได้ แสดงดังรูปที่ 3-1 โดยมี C เป็น Input Element และมี R_f เป็น Feedback Element

รูปที่ 3-1 วงจรดิฟเฟอเรนเชียล เบื้องต้น

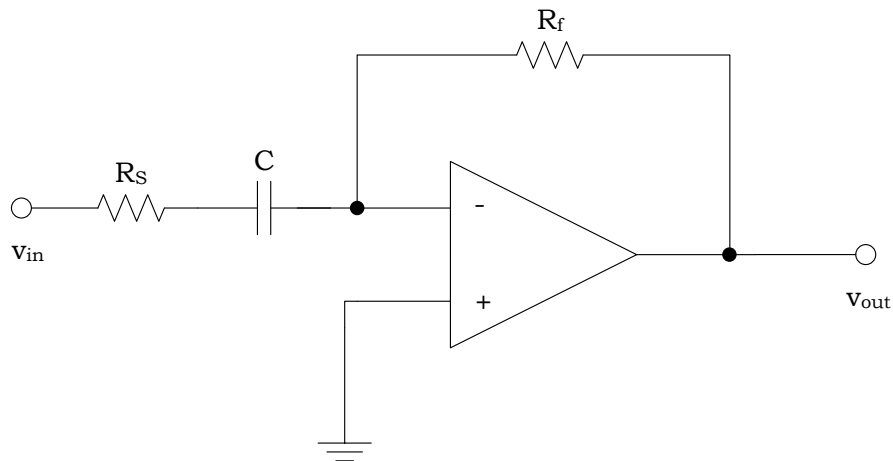
สมการของแรงดันขาออก คือ $V_o = -R_f C (\Delta V_i / \Delta T) \dots \dots \dots (1)$

ซึ่งเขียนเป็นสมการคณิตศาสตร์ได้ว่า $v_o(t) = -R_f C \left(\frac{dv_i(t)}{dt} \right) \dots \dots \dots (2)$

จะพบว่า เมื่อใช้ C เป็น Input Element จะมีผลต่อความถี่ของสัญญาณขาเข้า เพราะค่า X_c นั้นเปลี่ยนแปลงตามความถี่ดังสมการ $X_c = 1/(2\pi fC)$

เมื่อ f = ความถี่ของสัญญาณขาเข้า (Hz)
 C = ค่าของตัวเก็บประจุ (F)

ถ้าเราพิจารณาวงจร Differentiator จะเห็นว่า X_c คล้ายกับความต้านทาน R_1 ของวงจร Inverting Amplifier ถ้าเปลี่ยนแปลงไปจะเป็นผลให้ สัญญาณขาออก (V_o) มีค่าเปลี่ยนแปลงไปด้วย ในทางปฏิบัติจึงใช้ความต้านทาน R_s ต่ออนุกรมกับ C เป็น Input Element เพื่อจำกัดผลการเปลี่ยนแปลงของความถี่สูง (High Frequency Gain) ดังรูปที่ 3-2

รูปที่ 3-2 วงจรดิฟเฟอเรนเชียลอินเวอร์ตอร์ที่สมบูรณ์แบบ

จากสมการ $X_c = 1/(2\pi fC)$ เมื่อเพิ่มค่า R_s เข้าไปแล้ว ค่าของ $X_c \cong R_s$ ดังนั้นความถี่อินพุตของ วงจร (f_c) จึงมีค่าเท่ากับ $f_c = 1/(2\pi R_s C)$(3)

นั่นคือความถี่ของสัญญาณขาเข้า จะมีค่าได้ไม่เกิน f_c วงจรจึงทำงานเป็นตัว Differentiate ได้ แต่ถ้าความถี่ของสัญญาณขาเข้ามีค่ามากกว่า f_c วงจรจึงจะทำงานเป็น Inverting Amp ซึ่งมี Voltage Gain

$$A_v = -R_f / R_s$$

สรุป ถ้า $f < f_c$ วงจรทำงานเป็น Differentiator จะได้ $v_o(t) = -R_f C \left(\frac{dv_i(t)}{dt} \right)$

และ ถ้า $f > f_c$ วงจรทำงานเป็น Inverting Amp จะได้ $A_v = -R_f / R_s$

กรณีสัญญาณเข้ามาเป็น Sine Wave

สมการของสัญญาณ Sine Wave จะได้ $v_i(t) = V_p \sin(\omega t)$(4)

เมื่อ $V_p = \text{Peak Voltage}$

$\omega = \text{ความเร็วเชิงมุม (rad/s)} = 2\pi f$

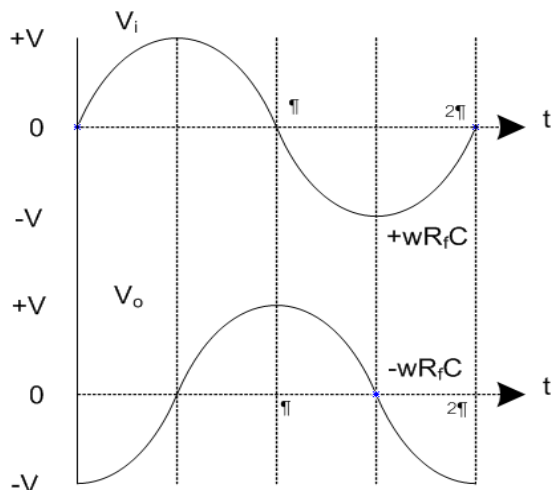
จากสมการที่ (2) $v_o(t) = -R_f C \left(\frac{dv_i(t)}{dt} \right)$(5)

แทนค่า (5) ลงใน (2) จะเห็นได้ว่า V_o นั้นเปลี่ยนแปลงไปตาม V_{in}

$$v_o(t) = -R_f C \frac{d}{dt} [V_p \sin(\omega t)]$$

$$v_o(t) = -\omega R_f C V_p \cos(\omega t)$$
.....(5)

จะเห็นได้ว่าถ้าป้อนสัญญาณขาเข้าเป็น Sine Wave สัญญาณขาออกเป็น Function ของ Cos นั่นคือ จะมีเฟสของแรงดันล้าหลังสัญญาณขาเข้า 90 องศา แสดงดังรูปที่ 3-3

รูปที่ 3-3 เปรียบเทียบสัญญาณขาเข้ากับขาออกของวงจร Differentiator
เมื่อ Input เป็น Sine, Output เป็น Cosine

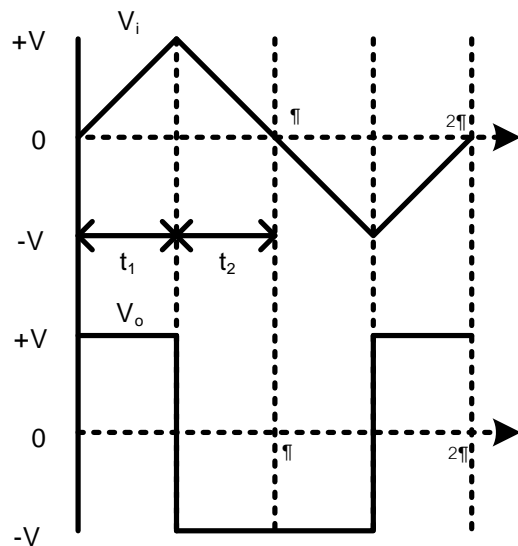
กรณีสัญญาณเข้ามาเป็น Triangle wave ($t_1 = t_2$) ดังรูปที่ 3-4

ความถี่ของสัญญาณ Triangle

$$f = \frac{1}{t_1 + t_2} = \frac{1}{T} \dots \dots \dots (7)$$

ดังนั้นขนาดของแรงดันเอาต์พุตสูงสุดคือ $V_o(\text{peak})$

$$V_{o(\text{peak})} = \pm R_f C \frac{2V_p}{t_1} \dots \dots \dots (8)$$

รูปที่ 3-4 เปรียบเทียบสัญญาณขาเข้ากับขาออกของวงจร Differentiator
เมื่อ Input เป็น Triangle, Output เป็น Square

เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง

1. มัลติมิเตอร์	1 เครื่อง
2. ออสซิลโลสโคป	1 เครื่อง
3. IC OP-AMP เบอร์ 741	
4. ความต้านทานที่ใช้งานค่า $2.2k\Omega, 22k\Omega$	
5. คาปาซิเตอร์ที่ใช้งานค่า $0.0047 \mu F$	
6. สายต่อวงจร	1 ชุด

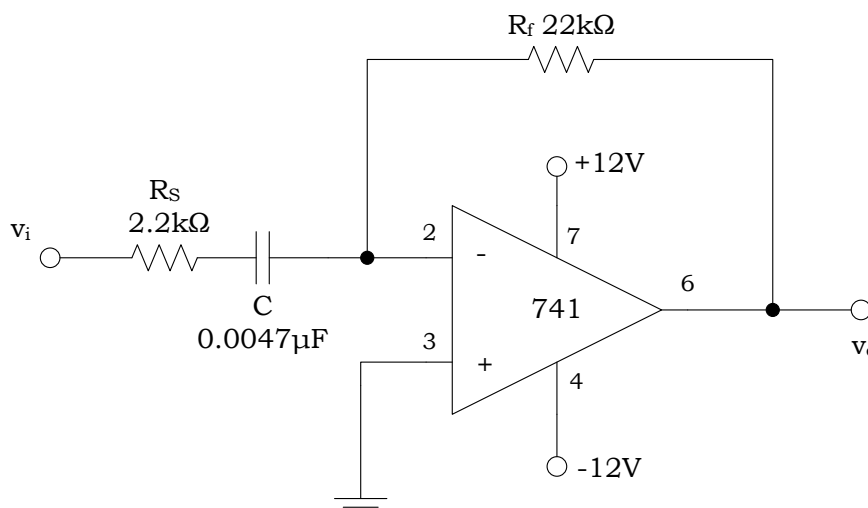
การทดลองตอนที่ 3 Differentiator Circuit

สูตรคำนวณเบื้องต้น

- Output Voltage: $v_o(t) = -R_f C \frac{dv_i(t)}{dt}$
- Low Frequency Response: $f_c = \frac{1}{2\pi R_s C}$
- เมื่อ $f < f_c$ วงจรจะทำงานเป็น Differentiator

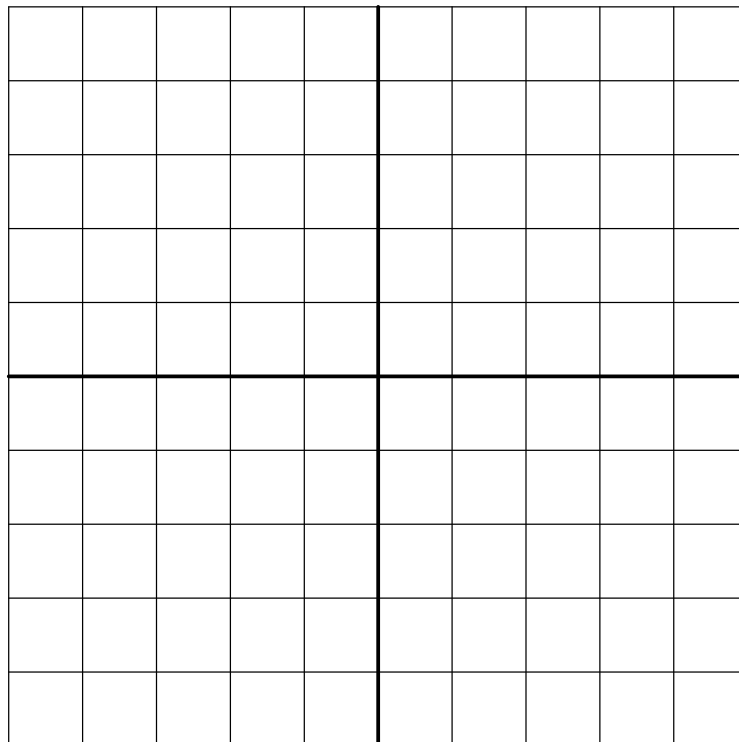
$f > f_c$ วงจรจะทำงานคล้ายกับ Inverting Amp โดยมี $A_v = \frac{-R_f}{R_s}$

- 3.1 ต่อยวงจรตามรูปที่ 3-5 ตั้งออสซิลโลสโคปให้เห็นรูปกราฟได้อย่างเหมาะสม เลือกดุสัญญาณ AC

รูปที่ 3-5 Differentiator Circuit

- 4.2 บ่อนสัญญาณอินพุตรูปคลื่น Triangle Wave ให้ได้ความถี่ 400Hz ขนาด $1 V_{pp}$ ใช้ Oscilloscope วัดสัญญาณอินพุตและเอาต์พุตเปรียบเทียบกัน เลือกดุสัญญาณ AC แล้วเขียนรูปคลื่นที่ได้ลงในตารางกราฟรูปที่ 3-1

CH₁ V/Div.
 CH₂ V/Div.
 Time Base..... s/Div

ตารางกราฟรูปที่ 3-1

3.3 วัดค่า V_o ได้ =..... V_{p-p}

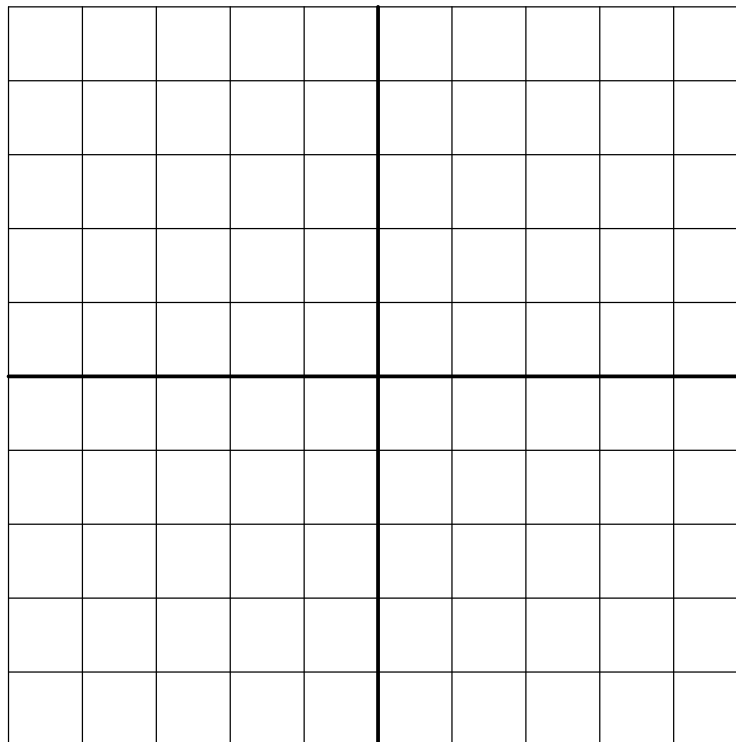
3.4 คำนวณค่า Output Voltage จากสมการ $V_{o(peak)} = \pm R_f C \frac{2V_p}{t_1}$

$V_{o(peak)} = \dots\dots\dots$

3.5 เปรียบเทียบค่าที่วัดได้กับค่าที่คำนวณได้ว่าแตกต่างกันอย่างไร.....

.....

3.6 ทดลองใหม่ตั้งแต่ข้อ 3.1 ถึงข้อ 3.5 เปลี่ยนความถี่อินพุตให้มีค่าเท่ากับ 1kHz ตั้งให้เห็นรูปกราฟได้อย่างเหมาะสม เลือกดูสัญญาณ AC แล้วเขียนรูปคลื่นที่ได้ลงในตารางกราฟรูปที่ 3-2 และบันทึกผล

CH₁ V/Div.
 CH₂ V/Div.
 Time Base..... s/Div

ตารางกราฟรูปที่ 3-2

ดังนั้น ได้ $V_0 = \dots\dots\dots V_{p-p}$

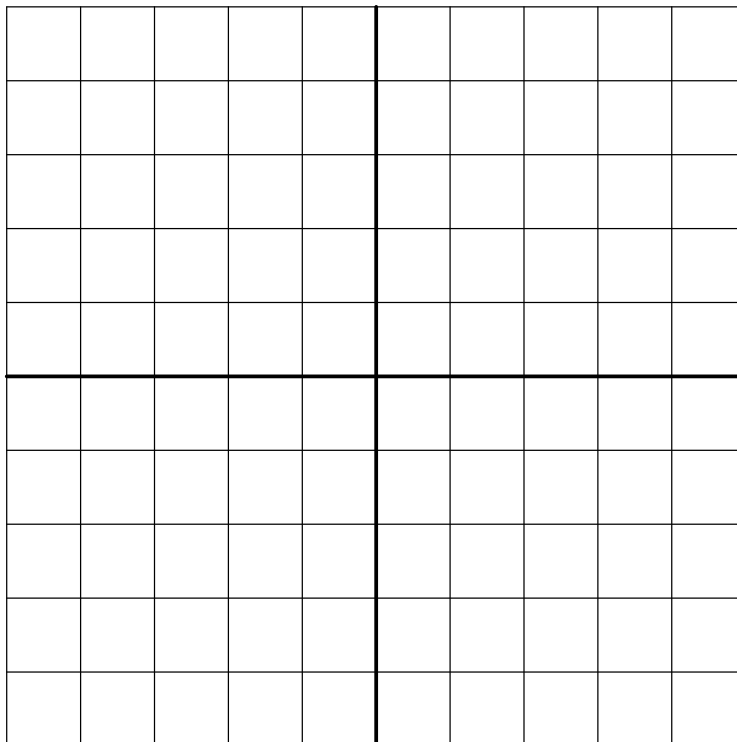
3.7 วัดช่วงเวลาของสัญญาณเอาต์พุต $t_1 = \dots\dots\dots ms$ และ $t_2 = \dots\dots\dots ms$

3.8 คำนวนค่า Output Voltage จากสมการ $V_{o(peak)} = \pm R_f C \frac{2V_p}{t_1}$

3.9 เปรียบเทียบค่าที่วัดได้กับค่าคำนวณว่าแตกต่างกันอย่างไร

.....

3.10 ทดลองใหม่ตั้งแต่ข้อ 3.1 ถึง ข้อ 3.5 อีกครั้ง เปลี่ยนความถี่อินพุตให้มีค่าเท่ากับ 20 kHz ตั้ง
 ออสซิลโลสโคปให้เห็นรูปภาพได้อย่างเหมาะสม เลือกดูสัญญาณ AC แล้วเขียนรูปคลื่นที่ได้ลงในตาราง
 กราฟรูปที่ 3-3

ตารางกราฟรูปที่ 3-3

ดังนั้นได้ $V_0 = \dots\dots\dots V_{p-p}$

3.11. วัดช่วงเวลาของสัญญาณเอาต์พุต $t_1 = \dots\dots\dots$ ms และ $t_2 = \dots\dots\dots$ ms

3.12. คำนวณค่า Output Voltage จากสมการ $V_{o(peak)} = \pm R_f C \frac{2V_p}{t_1}$

3.13. หาค่า Voltage Gain จาก $A_v = - \frac{R_f}{R_s} = \dots\dots\dots$

และ $A_v = \frac{V_0}{V_i} = \dots\dots\dots$

3.15 เปรียบเทียบค่าที่วัดได้ ($A_v = \frac{V_0}{V_i}$) กับค่าคำนวณ ($A_v = - \frac{R_f}{R_s}$) ว่าแตกต่างกันอย่างไร

.....

คำถามท้ายการทดลอง

1. จากวงจรรูปที่ 3-5 ค่าความถี่ f_c มีค่าเท่าไร จงแสดงวิธีการคำนวณ โดยละเอียด

.....

2. ถ้าต้องการเปลี่ยนแปลงค่าความถี่ f_c ของวงจรจะอย่างไร จงอธิบายพอเข้าใจ

.....
.....
.....

3. จากการทดลองในข้อ 3.10 เพราะเหตุใดเมื่อป้อนแรงดัน V_i เป็น Triangle Wave จึงไม่ได้แรงดัน V_o เป็น Square Wave เหมือนกับการทดลองในข้อ 3.6 จงให้เหตุผลตามสมควร

.....
.....
.....

สรุปและวิเคราะห์ผลการทดลอง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....